

Kommunledningsförvaltningen
Sara Forsberg
0171-625083
sara.forsberg@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilt värdefulla dataset avgiftsfritt

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. i enlighet med 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, besluta om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande om en tidsbegränsad period för följande dataset:

Kategori:	Dataset
Geospatiala data	Adresser, byggnader, fastighetsområden
Jordobservation och miljö	Ortofoto, höjd

2. beslutet är giltigt till den 9 februari 2025.

Beskrivning av ärendet

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn samt Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138 av den 21 december 2022 om fastställande av en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa ska vissa i förteckning angivna värdefulla dataset tillgängliggöras avgiftsfritt.

Det finns enligt 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data möjlighet för kommunen att, under en begränsad tidsperiod, besluta om undantag från kravet om att tillgängliggöra dessa dataset avgiftsfritt. Den begränsade perioden kan som längst sträcka sig till den 9 februari 2025.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har skickat ut en mall och en uppmaning till kommunernas verksamheter för geografisk information att begära undantag från kravet att tillgängliggöra särskilt värdefulla dataset avgiftsfritt. Miljö- och byggnadsförvaltningen ser ett behov att besluta om ett sådant undantag. Dels i väntan på mer information och riktlinjer från regeringen och av regeringen utsedda

statliga myndigheter, dels för att utreda och hantera effekterna av att göra dessa dataset tillgängliga och avgiftsfria.

SKR och Lantmäteriet har en dialog kring hur finansieringsmodellen för kommunernas arbete med nämnda datamängder ska se ut. Förhoppningen är att dessa parter kommer fram till en gemensam nationell lösning, så att det inte hamnar på varje enskild kommun att lösa. Att tillgängliggöra dessa datamängder avgiftsfritt är av stort nationellt intresse och ger stor samhällsnytta men så länge kommunerna inte har en finansieringsmodell som stöttar detta är det svårt att genomföra ambitionen/visionen.

Att hålla dessa datamängder aktuella och med hög/rätt kvalitet är en förutsättning för att kommunen ska ha bra underlag i planering, analys, beslut, information och dialog. Det utgör också en förutsättning för digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen. Kostnader för denna ajourhållningsverksamhet täcks idag, i nuvarande finansieringsmodell, till stor del av intäkter från försäljning av datamängderna genom avtal och enligt en taxa.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunfullmäktige besluta att i enlighet med 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data besluta om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande om en tidsbegränsad period för följande dataset; adresser, byggnader och fastighetsområden (geospatiala data) samt ortofoto och höjd (jordobservation och miljö). Kommunledningsförvaltningen föreslår vidare att beslutet ska vara giltigt till den 9 februari 2025.

Ekonomiska konsekvenser

Det skulle medföra betydande ekonomiska konsekvenser för Miljö- och byggnadsnämnden att tillgängliggöra datamängden avgiftsfritt. Kart- och GIS-avdelningen skulle tappa intäkter som ännu inte ersatts med annan intäkt.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet medför inte några sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2024-05-06

Beslut, MBN 2024-03-14 § 37

Daniel Jansson-Hammargren
Kommundirektör
Enköpings kommun

Åsa Olsson
Kansli- och utredningschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Miljö- och byggnadsnämnden, för kännedom

Paragraf 37

Diarienummer 2024-155

Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilt värdefulla dataset avgiftsfritt

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att:

- I enlighet med 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, besluta om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande om en tidsbegränsad period för följande dataset:

Kategori	Dataset
Geospaciala data	Adresser, byggnader, fastighetsområden
Jordobservation och miljö	Ortofoto, höjd

- Beslutet är giltigt till den 9 februari 2025.

Beskrivning av ärendet

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn samt Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138 av den 21 december 2022 om fastställande av en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa ska vissa i förteckning angivna värdefulla dataset tillgängliggöras avgiftsfritt.

Det finns enligt 4 kap. 6 § lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data möjlighet för kommunen att, under en begränsad tidsperiod, besluta om undantag från kravet om att tillgängliggöra dessa dataset avgiftsfritt. Den begränsade perioden kan som längst sträcka sig till den 9 februari 2025.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har skickat ut en mall och en uppmaning till kommunernas verksamheter för geografisk information att begära undantag från kravet att tillgängliggöra särskilt värdefulla dataset avgiftsfritt. Miljö- och byggnadsförvaltningen ser ett behov att besluta om ett sådant undantag. Dels i väntan på mer information och riktlinjer från regeringen och av regeringen utsedda statliga myndigheter, dels för att utreda och hantera effekterna av att göra dessa dataset tillgängliga och avgiftsfria.

Justerarnas signaturer

Intygas att kopian överensstämmer med originalet

SKR och Lantmäteriet har en dialog kring hur finansieringsmodellen för kommunernas arbete med nämnda datamängder ska se ut. Förhoppningen är att dessa parter kommer fram till en gemensam nationell lösning, så att det inte hamnar på varje enskild kommun att lösa. Att tillgängliggöra dessa datamängder avgiftsfritt är av stort nationellt intresse och ger stor samhällsnytta men så länge kommunerna inte har en finansieringsmodell som stöttar detta är det svårt att genomföra ambitionen/visionen.

Att hålla dessa datamängder aktuella och med hög/rätt kvalitet är en förutsättning för att kommunen ska ha bra underlag i planering, analys, beslut, information och dialog. Det utgör också en förutsättning för digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen. Kostnader för denna ajourhållningsverksamhet täcks idag, i nuvarande finansieringsmodell, till stor del av intäkter från försäljning av datamängderna genom avtal och enligt en taxa.

Ärendets beredning

Samråd har skett med kommunjurist och med IT- och digitaliseringsavdelningen.

Ekonomiska konsekvenser

Om undantag medges kommer ärendet inte medföra några ekonomiska konsekvenser under perioden då beslutet gäller.

Om undantag inte medges finns det en risk att miljö- och byggnadsförvaltningen och särskilt kart- och GIS-avdelningen tappar intäkter som ännu inte ersatts med annan intäkt.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet medför inte några sociala eller miljömässiga konsekvenser

Beslutsunderlag

SKR nyhetsbrev maj 2023 m. bl.a. PSI – värdefulla datamängder, 2023-05-03
SKR nyhetsbrev februari 2024, 2024-02-19
Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2024-03-07

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen, för åtgärd